

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2018/2019 навчальному році

(заочний тур)

2019 р.

Секція: Теологія, релігієзнавство та історія релігії

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів
1	Карпенко Вікторія Олександрівна	Краматорська загальноосвітня школа I-III ступенів № 23 Краматорської міської ради Донецької області, Краматорський центр позашкільної роботи Краматорської міської ради	10	1	1.8	3	1.8	1	0.7	23.2 5
2	Приходько Валерія Сергіївна	Слов'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 13 Слов'янської міської ради Донецької області	11	1	2	3	2	1	1	25
3	Сліпченко Анастасія Павлівна	Центр туризму та краєзнавства учнівської молоді Добропільської міської ради, навчально-виховний комплекс "Загальноосвітня школа I-III ступенів № 7 - дошкільний навчальний заклад" Добропільської міської ради Донецької області	11	1	1.8	3	1.8	1	0.9	23.7 5

4	Уханова Валерія Валеріївна	Новгородівський заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 7 Новгородівської міської ради Донецької області	9	1	1.6	2.7	1.6	0.8	0.9	21.5
---	----------------------------	---	---	---	-----	-----	-----	-----	-----	------

Голова журі:

Ємельяненко Г.Д. - доктор філософських наук, доцент _____

Члени журі:

Степанов В.В. – кандидат філософських наук, доцент _____

Абизова Л.В. – кандидат філософських наук, доцент _____

Секретар:

Коваленко Т.О. – заступник директора КПНЗ «ДОМАНУМ» _____

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу
«Трансформація української парафії на прикладі
Свято-Покровської церкви с. Біленьке (м. Краматорськ)»
учениці 10 класу ЗОШ № 23 Карпенко Вікторії Олександрівни

За всіма ознаками науково-дослідна робота В. Карпенко є важливою для історико - релігієзнавчого дослідження, бо її зміст стосується духовно - світоглядних засад теології. Запропонована тема дослідження - є актуальною, інноваційною, оскільки в ній застосовується оригінальний підхід, який дозволив виявити розпорошені дані про релігійне життя парафії с. Біленького, залучити до обігу нові джерела, що стосуються загальної характеристики парафії та парафіяльного життя на різних проміжках часу.

За структурою робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Аналіз тексту дозволяє стверджувати, що сформульовані мета й завдання глибоко та цілісно обґрунтовані, мають значну наукову новизну. Наявним є й висвітлення використаних в роботі дослідницьких методів – історизму, системності, наукової об'єктивності тощо.

У першому розділі окреслено історіографічні, джерелознавчі та методологічні проблеми дослідження. Другий розділ присвячений історії парафії Свято-Покровської церкви с. Біленького до жовтневого перевороту 1917 року (в матеріалах дослідження автор описує релігійне життя односельчан). Наукове значення даної роботи відбиває не тільки історичний шлях православної парафії, а й історію с. Біленьке на території м. Краматорськ у відповідний період. У третьому розділі автор досліджує парафію Свято-Покровської церкви у добу радянської влади (1918-1935), на прикладі історії Свято-Покровської церкви простежуються тенденції трансформації парафій в масштабі всієї країни, доля церкви та духовенства в загальнодержавному масштабі.

Представляється доцільним зробити декілька зауважень:

1. Науково-дослідна робота базується на досить широкій емпіричній базі, охоплює кількісні та якісні дослідження, проте в роботі не досить конкретизовано, які з зазначених соціологічних проектів реалізовані авторкою самостійно, а в яких вона брала безпосередню участь чи проводила лише вторинний аналіз даних.

2. У роботі має місце не співмірність розділів, а саме розділ перший – 2 сторінки, розділ другий – 5 сторінок, а розділ третій – 8 сторінок.

3. У першому пункті відсутні підпункти.

4. Відсутність висновків після кожного розділу.

Загалом, висловлені зауваження не ставлять під сумнів отримані наукові результати та повністю можуть бути виправленими у подальших наукових дослідженнях. Робота В. Карпенко «Трансформація української парафії на прикладі Свято-Покровської церкви с. Біленьке (м. Краматорськ)» відповідає чинним вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України, і її автор заслуговує на участь у конкурсі - захисті науково-дослідних робіт МАН України.

Рецензент:

доцент кафедри філософії,
соціально-політичних і правових
наук ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»,
доктор філософських наук

Г.Д. Ємельяненко

Підпис Г.Д. Ємельяненко засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідну роботу

**«Становище релігійних організацій у Донецькій області у другій половині
60-х – на початку 80-х рр. XX ст.» учениці 11 класу Слов'янської
загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 13 Слов'янської міської ради
Донецької області
Приходько Валерії Сергіївни**

Тема роботи, запропонованої В. Приходько, є цікавою та актуальною, оскільки стосується пошуків нових моделей взаємодії державних структур та громадянського суспільства. Автор, досліджуючи відносини між державними структурами та релігійними організаціями Донеччини в період загострення кризи радянської системи, визначає особливості організації роботи радянських державних інституцій в контексті партійно-державного атеїзму, який фактично узаконував антирелігійну пропаганду, конфронтаційну боротьбу для подолання релігії як «пережитку» минулого.

За структурою робота складається із вступу, трьох розділів (чотирьох підрозділів), висновків, списку використаних джерел, додатків. Додатки характеризуються самостійністю, інноваційністю і творчим підходом автора, доцільні та зрозумілі. Кожна структурна одиниця написана у відповідності з вимогами, що висуваються до наукових робіт.

В. Приходько переконливо доводить актуальність обраної теми дослідження. На основі аналізу ступеня наукової розробки теми визначає мету і завдання, об'єкт і предмет дослідження, його хронологічні та територіальні межі, змістовну джерельну базу, яка відповідає науково-методичним вимогам. Заслужовує схвалення збір, систематизація та узагальнення інформації про антирелігійну пропаганду серед населення Донеччини у другій половині 60-х рр. – на початку 80-х рр. XX ст., що міститься у спогадах очевидців подій доби «застою».

Основні результати роботи, представлені у висновках, відповідають поставленим меті і завданням, демонструють критичність мислення автора та

високий рівень володіння науковим матеріалом. Зауваження технічного порядку стосується рекомендації розподілу тексту останнього розділу на підрозділи, але на високу оцінку роботи не впливає.

Науково-дослідна робота В. Приходько «Становище релігійних організацій у Донецькій області у другій половині 60-х – на початку 80-х рр. XX ст.» містить елементи новизни, виконана на високому науково-теоретичному рівні і відповідає вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України.

Рецензент:

доцент кафедри філософії,
соціально-політичних і правових
наук ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»,
кандидат філософських наук

Л.В. Абизова

Підпис Л.В. Абизової засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ ДДПУ

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу
«Історія Успенської церкви села Добропілля»
учениці 11 класу НВК «ЗОШ І-ІІІ ст. № 7 - ДНЗ» Добропільської
міської ради Донецької області Сліпченко Анастасії Павлівни

Науково-дослідна робота А. Сліпченко свідчить про здійснене змістовне дослідження, яке суттєво доповнює й розвиває існуючі уявлення про виникнення, становлення та розвиток Успенської церкви с. Добропілля. Поглиблене знайомство з текстом роботи та змістом положень, винесених на участь у конкурсі-захисті, дає підстави говорити і про актуальність обраної теми дослідження. Безумовно, робота залишає позитивне враження оригінальністю постановки дослідницької проблеми, специфікою авторського підходу до її вирішення та новизною отриманих результатів.

Робота складається із вступу, трьох розділів (кожен розділ має підрозділи), висновків, списку використаних джерел, додатків. Позитивне враження справляє чітке визначення автором мети і завдань дослідження. Чітко, логічно та достатньо обґрунтовано сформульовані у роботі об'єкт та предмет дослідження.

Заслуговує на увагу перший розділ роботи «Від молитов до храму» у якому дослідниця проаналізувала процес становлення парафії в с. Добропіллі, облаштування Стрітенського храму та його клір. У другому розділі роботи обґрунтовано характерні особливості визначення діяльності духовництва Стрітенського храму с. Добропілля у ХІХ – першій чверті ХХ століття, де церква відігравала велику роль у культурному і громадському житті с. Добропілля й навколишніх населених пунктів. Важливим у теоретичному відношенні, на нашу думку, є третій розділ роботи в якому визначені умови припинення діяльності Стрітенської церкви та її відродження. Авторка доводить - беззаперечним є той факт, що Стрітенський храм завжди виступав у ролі досить потужного осередку культурного та духовного життя мешканців с. Добропілля.

Незважаючи на всі позитивні сторони роботи, дослідження А. Сліпченко містить також деякі недоопрацювання, на які слід вказати:

1. По-перше, можемо зазначити, що у деяких розділах дослідниця тяжіє до описового підходу.

2. По-друге, методологічний інструментарій дослідження міг би бути більш широким, предмет дослідження вимагає більшого використання об'єктивності, історичності, позаконфесійності, релігієзнавчої компаративістики тощо. Варто було також використати релігієзнавчу герменевтику як метод тлумачення не тільки текстів, а й традицій.

3. Висновки, що представлені в роботі, є цікавими, але недостатньо обґрунтованими.

Висловлені зауваження не ставлять під сумнів ані саме дослідження, ані отримані наукові результати. Науково-дослідна робота А. Сліпченко «Історія Успенської церкви села Добропілля» - є самостійним, творчим, оригінальним дослідженням актуальної історико-релігієзнавчої проблеми, яка виконана на достатньо високому теоретичному та науково-практичному рівнях і відповідає вимогам, які висуваються до науково-дослідних робіт МАН України, і її автор заслуговує на участь у конкурсі - захисті науково-дослідних робіт МАН України.

Рецензент:

доцент кафедри філософії,
соціально-політичних і правових
наук ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»,
доктор філософських наук

Г.Д. Ємельяненко

Підпис Г.Д. Ємельяненко засвідчую
Зав.відділом кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Є.С. Сілін

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу
«Феномен новомучеництва як зразок служіння християнській вірі
(на прикладі життя та смерті Омеляна Ковча)»
учениці 9 класу Новогродівського закладу загальної середньої освіти
I-III ступенів № 7 Донецької області Уханової Валерії Валеріївни

Актуальність теми дослідження В. Уханової не викликає сумнівів у світлі вітчизняного релігієзнавства. Нові віяння у богослов'ї та історії релігії дали початок численним школам, які творчо переосмислили звичні для християн аспекти релігійного життя. Особливістю християнського богослов'я ХХ століття став його поворот до людини. При цьому предметом зацікавлень богословів стала не ідеальна людина як ціль духовного життя, а реальна людина, грішна і немічна, з її природними людськими рисами. Богослови почали звертати більше уваги на те, що відбувається в людській душі, аніж на те, якою вона повинна бути. Особливе враження від прочитаного справляє і те, як саме історичний голос видатного релігійного мислителя минулого актуалізований сьогоденням – його звучання співпадає з філософською тональністю дискурсів нашої доби. Отець Омелян Ковч був достойним послідовником своїх великих попередників носіїв ідеалів християнства на ґрунті церковно-релігійному, богословському та національно-патріотичному.

За структурою науково-дослідна робота складається з таких частин: вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. У вступі обґрунтовано актуальність проблеми, сформульовано мету, конкретизовані завдання дослідження, окреслено об'єкт та предмет роботи. Завершується робота досить розгорнутими висновками, які впливають зі змісту роботи, є логічними, слугують віддзеркаленням основних результатів дослідження.

Перший розділ роботи традиційно присвячений аналізу джерельної бази і історіографії дослідження. У другому розділі автор проводить глибокий аналіз духовенству та ідеям громадсько-просвітницької діяльності о. Омеляна Ковча. «Таким чином громадська й культурно-просвітницька діяльність отця Омеляна свідчить про його безмежну любов до людей незалежно від матеріального стану,

або національної приналежності» (с. 14). У третьому розділі приділяється увага заходам вшанування світлої пам'яті отця Омеляна Ковча. «Його іменем називають вулиці, встановлюють обеліски та присвоюють премії» (с. 24).

Враховуючи теоретичний доробок дослідження, необхідно також зупинитися на деяких моментах, що викликають запитання. Серед них вкажемо наступне:

1. Часом у роботі зустрічається точка зору о. Омеляна Ковча, щодо якої не визначена позиція автора. Так, автор зазначає: «Доктор історичних наук, професор, головний редактор журналу «Воєнна історія» Сергій Литвин у своїй роботі «Парох Майданека – отець Омелян Ковч» робить акцент на постаті Омеляна Ковча, як священика, суспільно-політичного діяча, патріота, який жив згідно етичними нормами найвищого ґатунку [19, с.98]»... На жаль, авторський коментар відсутній.

2. Недоліком науково-дослідної роботи є відсутність висновків у розділах.

3. Є деякі зауваження до оформлення додатків, зокрема зображення захищені законом про охорону авторського права.

Загалом, робота В. Уханової «Феномен новомучеництва як зразок служіння християнській вірі (на прикладі життя та смерті Омеляна Ковча)» є самостійним, цікавим, оригінальним дослідженням, яке відповідає вимогам, які пред'являються до такого роду робіт, а її автор заслуговує на участь у конкурсі - захисті науково-дослідних робіт МАН України.

Рецензент:

доцент кафедри філософії,
соціально-політичних і правових
наук ДВНЗ «Донбаський державний
педагогічний університет»,
доктор філософських наук

Г.Д. Ємельяненко

Підпис Г.Д. Ємельяненко засвідчую
Зав. відділом кадрів ДВНЗ «ДДПУ»

Є.С. Сілін